

שיר ילקוט לס' פז, קמז - דגים עם חלב ובשר יוסף

פג. דגים שנתבשלו בחלב, או עם גבינה, אין הדגים או החלב נאסרים באכילה, שדי לנו להחמיר לכתחלה שלא לאכול דגים עם חלב, אבל בדיעבד אם נתבשלו כבר בחלב, מותרים באכילה.
[אך בבשר ודגים אוסרים גם בדיעבד]. (פג)

אוצר החכמה

שומשמין מטגנים דגים בחמאה, מכל מקום אין לסמוך על מנהגם שעושים כן מחסרון ידיעה וכו', ולכן אם יש מי שירצה בעירנו לאכול דגים מטוגנים בחמאה, ודאי שנמחה בידו, שאינו רשאי לעשות כן. עכת"ד. אבל הגאון רבי עבדאללה סומך בשו"ת זבחי צדק חלק ג' (סימן קמג) כתב להשיב על דברי הגאון רבי יוסף חיים, על פי מה שכתב להקל בזה הרב יד דוד הנ"ל. והוסיף, שהרי מרן החיד"א במחזיק ברכה (סימן פז סק"ד) נטה קו לומר כהט"ז שהוא טעות סופר בבית יוסף, וצריך לומר דגים בבשר. ושדא נרגא בדברי הכנסת הגדולה והבית דוד. והעתיק דבריו בספר נר מצוה (סימן י" דף קד ע"א). ונמצא שכל עיקר איסור דגים בחלב הוא על פי יסוד רעוע, לפי דעת מרן החיד"א שאנו נגזרים אחריו, וכמו שכתב עליו בספר נר מצוה (סימן יא דף קפו) וזו לשונו: וחביבים עלי דברי גאון עוזינו החיד"א, כי לדידי חזי לי דהוי כחד מן קמיא היושבים ראשונה במלכות שמים, וכמו שאמרו על הרמב"ם, ממשה עד משה לא קם כמשה, כעת יאמר מיוסף עד יוסף לא קם כיוסף, כלומר ממרן רבינו יוסף קארו עד רבינו יוסף אזולאי לא קם כיוסף. כי הגדיל לעשות ספרים הרבה, ולכל בני ישראל היה אור ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. וכן העיד עט"ר מר אבי בשם רבינו משה חיים ז"ל שלא היה נוטה מדברי החיד"א בין להקל בין להחמיר, ושקבלנו עלינו הוראות החיד"א כדרך קבלת דברי מרן השלחן ערוך. לפיכך יש לנו סניף גדול לסמוך להקל על הרב יד דוד ולהתיר דגים מטוגנים בחמאה, כיון דאעיקרא הוא יסוד רעוע. ואף שמעולם לא אכלנו בביתנו דגים עם חמאה, וכן נוהגים הרבה משפחות בעירנו, ואפשר שלא יערב להם טעמו וריחו, מכל מקום גם בעירנו יש שאוכלים דגים מטוגנים בחמאה, וכן היה נוהג להקל הרה"ג רבי שלום ישראל נוריאלי וכו', וכן העיד לנו שד"ר דק"ק צפת ת"ו, שבכל ערי אשכנז נוהגים להקל, וכן מנהג רבני האשכנזים בצפת, לכן אנשי עיר במביי שנוהגים להקל בזה ישארו במנהגם, וכן כל אחד ואחד יעשה כמנהגו בזה. ואפשר שגם מוהר"ר יוסף חיים זצוק"ל אילו היה רואה דברי היד דוד היה מסכים גם כן להקל בזה וכו'. עכת"ד. וכ"כ בספר כף החיים להקל בחמאה עם דגים. וכן עיקר להלכה.

פג על פי המבואר בהערה הנ"ל, ד"ה ולפענ"ד. ואמנם גבי טיגון דגים בחמאה מותר אף לדעת מרן, וכמבואר לעיל סעיף פב.